

บทที่ 5

ศักยภาพของกลุ่มธุรกิจชุมชน

การศึกษา การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ และศักยภาพธุรกิจชุมชน ตำบลตลาดใหญ่และตำบลลำราญราษฎร์ อำเภอโคยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาบริบทชุมชน การลงสำรวจพื้นที่ในการเก็บข้อมูลปฏิบัติการเพื่อการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเพื่อหาสถานะสภาพภายนอก และภายใน เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหา ต่อการพัฒนาทางศักยภาพของธุรกิจชุมชน โดยพิจารณาจากข้อมูลทั้ง 3 ส่วน ดังนี้ หนึ่ง ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์ สอง ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน และสาม ขั้นตอนการผลิต

1. ผลิตภัณฑ์ผ้าไทย และเครื่องประดับ ของกลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์กลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ

กลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนบ้านแม่กะได้ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอโคยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ สามารถการสร้างตลาดผ้าทอพื้นบ้าน เพื่อสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากผ้าทออุตสาหกรรมอย่างแท้จริง พร้อมทั้งสามารถนำเสนอคุณค่าผ้าทอพื้นบ้านร่วมสมัย ได้อย่างชัดเจน จนได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นผลงานที่เกิดจากฝีมือการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีความตั้งใจในการออกแบบตกแต่งสิ่งที่ต้องใช้ความประณีต ความละเอียดอ่อน และความเพียรพยายาม จึงจะสามารถผลิตสินค้าออกมาได้ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีลักษณะ ดังภาพที่ 5.1



ภาพที่ 5.1 ผลิตภัณฑ์กลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ

1.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

คุณวงเดือน นามจันทร์ลักษณ์ เป็นผู้ประกอบการในกลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ มีอายุ 53 ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 189 หมู่ที่ 3 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการศึกษาคุณวงเดือนจบการศึกษาปริญญาโท (หลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ปัจจุบันคุณวงเดือนรับบ้านาบุญ เฉลี่ยประมาณ 12,000 บาท/เดือน เลี้ยงไก่พื้นเมือง และปลูกผลไม้เป็นอาชีพเสริมภายในบ้าน คุณวงเดือนจัดตั้งกลุ่มอาชีพเกี่ยวกับการเย็บผ้า และเครื่องประดับ มีรายได้เฉลี่ยรวมประมาณ 6,500 บาท/เดือน การดำเนินงานครั้งแรกเมื่อก่อตั้งกิจการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 การรวมกลุ่มจะมีการแบ่งงานกันตามความถนัด และการร่วมมือกันทำงานของครอบครัว ตามลักษณะความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ ที่เอื้ออาทรกันในทุก ๆ ด้านของสมาชิกภายในชุมชน จนสามารถจัดตั้งเป็นกลุ่มธุรกิจชุมชน ชื่อ วงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ

1.1.2 สถานที่ตั้ง

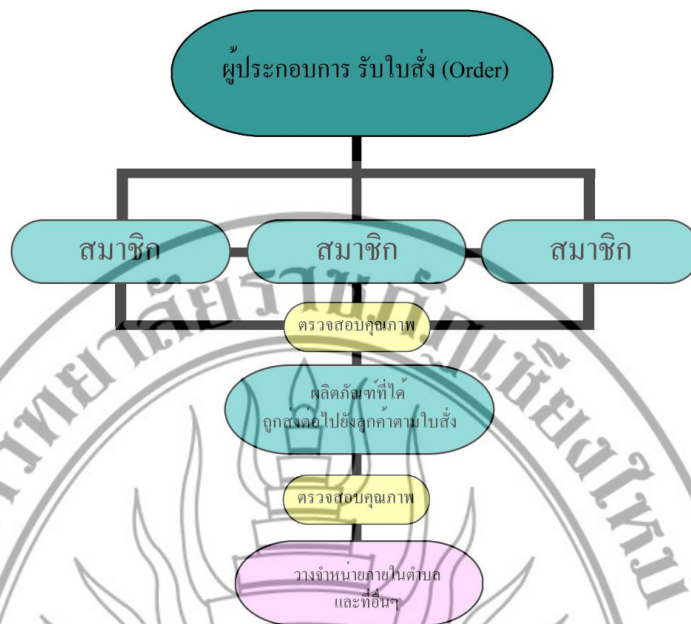
ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการกลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับอยู่บ้านเลขที่ 189 หมู่ที่ 3 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

1.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

ผลิตภัณฑ์ภายในกลุ่ม คือ ของใช้ ของแต่งบ้าน ของที่ระลึก และเครื่องประดับ วัสดุส่วนใหญ่เป็นผ้าขาวเขา และเครื่องเงิน โดยคุณวงเดือน จะสั่งซื้อ ในโรงงานผลิตสินค้าประเภทผ้า ในอำเภอดอยสะเก็ด และตลาดวโรรส ส่วนวัสดุของตกแต่งซื้อจากตลาดวโรรส จังหวัดเชียงใหม่

1.1.4 โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กรกลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ เป็นการผลิตในชุมชน ตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เป็นการทำลักษณะพี่น้อง เครือญาติ หรือเพื่อนบ้านใกล้ชิด จึงมีโครงสร้างขององค์กรที่ไม่ซับซ้อน ดังแผนภูมิที่ 5.1



แผนภูมิที่ 5.1 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ดังแผนภูมิที่ 5.1 จะเห็นได้ว่าการผลิตสินค้าในกลุ่มวงเดือนผ้าไทย และเครื่องประดับ ผู้ประกอบการ หรือประธานกลุ่ม จะรับใบสั่ง (Order) ตามที่ลูกค้าสั่งก่อน จึงจะเริ่มทำผลิต และจ่ายงานให้แก่ผู้ดำเนินงาน ตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายไว้ จากนั้นลูกค้าจะมารับไปจำหน่ายต่อตามที่ต่าง ๆ โดยมีคุณวงเดือน เป็นผู้ควบคุมการผลิต และตรวจสอบความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์

1.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

1.2.1 การออกแบบ

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ภายในกลุ่มมีหลายชนิด เช่น กระเป๋าผ้าทอชาวเขา เข็มกลัด ปิ่นปักผม และสร้อยลูกปัดไม้ เป็นต้น การออกแบบไม่มากเท่าที่ควร และจำนวนสมาชิกที่มีน้อย การจะทำงานให้ทันส่งตามใบสั่งของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญมาก จึงไม่มีเวลาที่จะออกแบบ หรือทดลองพัฒนาสินค้าแบบใหม่ ๆ

1.2.2 การผลิต

แบ่งงานตามความสามารถของสมาชิกแต่ละคน แบ่งออกเป็นกลุ่มตามชนิดของผลิตภัณฑ์ หากเป็นฤดูกาลจะมีการผลิตทุกวัน จนถึงกลางคืนทำงานจนเสร็จ แต่โดยทั่วไปจะผลิตกันในเวลาว่างเท่านั้น คุณวงเดือนจะคอยควบคุม และเข้มงวดเรื่องการผลิตเพื่อให้สามารถส่งงานให้ทันตามกำหนดที่ลูกค้าสั่ง

1.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

ด้านการควบคุมการผลิต และคุณภาพในทุกขั้นตอนจะช่วยกันดูแลร่วมกันไปพร้อมกับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม ในการประเมินผลคุณภาพก็เช่นกัน สมาชิกทุกคนจะช่วยกันวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ โดยแบ่งออกไปเป็นกลุ่ม ๆ ตามหมวดของผลิตภัณฑ์นั้นว่าเป็นชนิดไหน

1.2.4 การตลาด

มีการนำเสนอสินค้าของทางกลุ่มให้แก่ร้านค้าต่าง ๆ ซึ่งการนำเสนอสินค้าจัดเป็นการตลาดขั้นตอนที่ประหยัด และไม่ต้องลงทุนมากมาย ในช่วงเทศกาลหรืองานมหกรรมต่าง ๆ ทางกลุ่มจะแบ่งกลุ่มกันออกร้าน ไปยังที่ต่าง ๆ ในช่วงว่างเว้นจากช่วงเทศกาล หรืองานมหกรรมต่าง ๆ ทางกลุ่มจะขายผลิตภัณฑ์แบบขายส่งไปยังร้านต่าง ๆ และขายเองบ้าง

1.2.5 การเงิน

ทางกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไทย และเครื่องประดับ มีราคาขายสินค้าหลายราคา อัตราการแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50% ส่วนแรกจะนำเข้ากลุ่มเพื่อนำไปเป็นทุนในการผลิตครั้งต่อ ๆ ไป และอีก 50% ส่วนที่สอง จะแบ่งให้สมาชิกแต่ละคนว่าสามารถจำหน่ายสินค้า และสามารถจำหน่ายได้มากน้อยแค่ไหน

1.3 ขั้นตอนการผลิตกระเป๋าผ้าทอชาวเขา

1.3.1 วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1) ผ้าชาวเขา
- 2) ผ้าขาว/ผ้าซับใน
- 3) ฟองน้ำ
- 4) เข็มและด้าย และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการตัดเย็บ
- 5) จักรเย็บผ้าอุตสาหกรรม

1.3.2 ขั้นตอนในการผลิต

- 1) เลือกผ้าชาวเขาที่จะใช้ในการผลิต หรือถ้าเป็นผ้าที่เก่าแล้ว ให้นำไปต้ม ซัก และรีดให้สะอาด
- 2) ตัดแบ่งผ้าเป็นส่วนต่าง ๆ ตามที่ได้ออกแบบไว้
- 3) นำผ้ามารีดผ้าลงบนผ้าขาวให้เรียบ หรือใส่ฟองน้ำ และผ้าซับใน
- 4) เย็บส่วนประกอบต่าง ๆ ของกระเป๋าตามแบบที่ตัดไว้
- 5) ตกแต่ง และตรวจสอบความเรียบร้อย

2. ผลลัพธ์พริกlaub ของกลุ่มเกษตรแปรรูปบ้านแม่กะเหนื่อ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์

ลาบเป็นอาหารพื้นเมืองที่จัดเป็นอาหารรสชาติอร่อยเป็นอันดับหนึ่ง คนภาคเหนือนิยมรับประทานลาบมาตั้งแต่โบราณ พริกlaub เป็นเครื่องปรุงที่ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ลาบอร่อย เพราะในส่วนประกอบของพริกlaubจะประกอบไปด้วยเครื่องเทศ ทั้งหมดล้วนเป็นสมุนไพร ซึ่งมีสรรพคุณทางยา เช่น พริก คีปลี ข่า ตะไคร้ มีรสเผ็ดร้อน ช่วยขับลม และเจริญอาหาร เป็นต้น

2.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

คุณพรหมมา จักรแก้ว เป็นผู้ประกอบการกลุ่มเกษตรแปรรูปบ้านแม่กะเหนื่อ มีอายุ 61 ปี คู่สมรส คือ นางพิมพ์ จักรแก้ว อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 16 หมู่ 1 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการศึกษาคุณพรหมมาจบการศึกษาระดับ มศ.3 จากโรงเรียนมัธยม สันกำแพง ในปี พ.ศ.2509 คุณพรหมมาประกอบอาชีพ เป็นกรรมการประชาคมภายในหมู่บ้าน จากนั้นจึงเข้ากลุ่มเกษตรแปรรูปบ้านแม่กะเหนื่อ ตำแหน่งปัจจุบัน คือ ประธานกลุ่มเกษตรแปรรูป บ้านแม่กะเหนื่อ คุณพรหมมา และคนในกลุ่มได้ไปศึกษาการแปรรูปอาหารขึ้นพื้นฐาน ที่การศึกษา นอกโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่ จนสามารถผลิตพริกlaubสำหรับบริโภคได้

2.1.2 สถานที่ตั้ง

ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการกลุ่มเกษตรแปรรูปบ้านแม่กะเหนื่อ อยู่บ้านเลขที่ 16 หมู่ 1 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

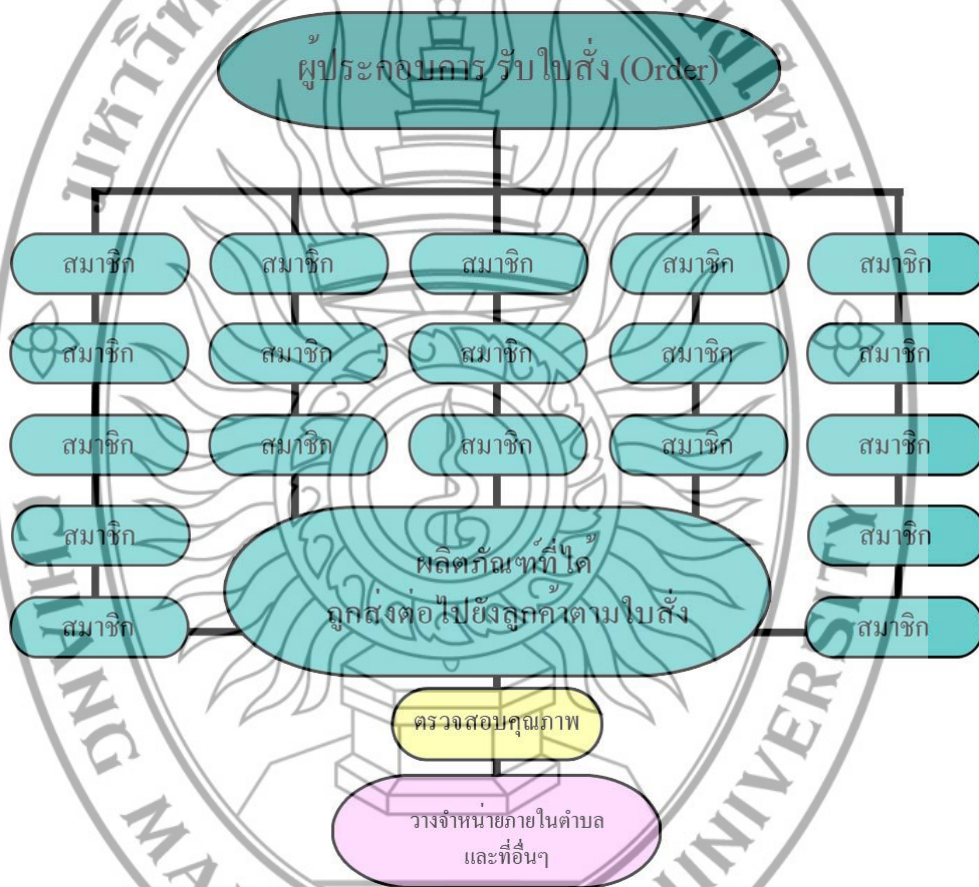
วัตถุดิบส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตรภายในชุมชนของคุณพรหมมา เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรทำกิจกรรมในชุมชน ให้หันมา ปลูก พริก ขิง ข่า และตะไคร้ เพื่อที่ทางกลุ่มจะ รับซื้อ นำมาแปรรูปเป็นพริกlaub น้ำพริกตาแดง ปลุกข้าว ก๋วยเตี๋ยว และมะละกอ เพื่อแปรรูปเป็น ข้าวเกรียบ และข้าวแต่น เป็นต้น ในช่วงนอกฤดูปลูก วัตถุดิบมีราคาแพงขึ้น คุณพรหมมาจึงจำเป็นต้องรับซื้อวัตถุดิบจากที่อื่นในราคาที่แพงมากกว่าเดิม

2.1.4 โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กรของกลุ่มเกษตรแปรรูปบ้านแม่กะเหนื่อ ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือน พฤษภาคม 2535 จนมีสมาชิก 15 คน ต่อมาก็มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึง 25 คน จนกระทั่งวันที่ 18 มกราคม 2549 ได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน กระทรวงเกษตร โดยมีคณะกรรมการ คือ

- | | |
|-----------------------|---------------|
| 1) นายพรหมมา จักรแก้ว | ประธานกลุ่ม |
| 2) นางราตรี เรือนชื่น | เลขาฯ/เหรียญก |
| 3) นางพิมพ์ จักรแก้ว | กรรมการ |

- 4) นางกัญญา พุทธะ กรรมการ
 5) นางเพ็ญ ญาติวงศ์ กรรมการ
 6) นางเอ๊ย ญาติฝูง กรรมการ
 7) นางทองใบ เกื้อภัย กรรมการ
 8) นางบัวก้อม สิบปัน กรรมการ
 ปัจจุบันจึงมีโครงสร้าง องค์กร ดังแผนภูมิที่ 5.2



แผนภูมิที่ 5.2 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ดังแผนภูมิที่ 5.2 จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการ หรือประธานกลุ่มมีอำนาจในการบริหารจัดการ และดูแลในทุกๆ เรื่องโดยประสานกับสมาชิกทุกคนในการประเมินผลงาน ตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์แปรรูปทุกครั้ง โดยจะช่วยกันตรวจสอบภายในกลุ่ม และในขั้นตอนการผลิตมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่องรวมถึงมีการจัดประชุมเป็นระยะ เช่น การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าใจร่วมกัน

2.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

2.2.1 การออกแบบ

ผลิตภัณฑ์พริกฉาบ ไม่มีการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ มีเพียง ถุงพลาสติก เนื่องจากคุณภาพสูง ซึ่งบรรจุภัณฑ์แบบสำเร็จที่มีขายทั่วไปตามท้องตลาด มีหลายแบบ หลายขนาดให้เลือก เป็นภาชนะที่สะอาดมิดชิด โดยคุณภาพสูงเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ขนาดเล็ก และกลาง จากนั้นจึงนำฉลากที่ออกแบบไว้ ติดลงโดยมีชื่อสินค้า และตราสัญลักษณ์ต่าง ๆ ถูกต้องครบถ้วน

2.2.2 การผลิต

จะเริ่มการผลิตต่อเมื่อมีใบสั่งสินค้าเข้ามา ในการเริ่มต้นการผลิตจะเริ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงเย็นจนถึงช่วงค่ำ ระยะเวลาการผลิตจะใช้เวลาประมาณ 1-2 วัน ต่อครั้ง ตามใบสั่งในการผลิต มีการอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากการศึกษาดูงานตามแหล่งแสดงสินค้าในที่ต่าง ๆ จากนั้นจะนำผลิตภัณฑ์ที่มีการปรับปรุงมาให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตัดสินใจ ผลิตภัณฑ์ที่เลือกส่วนใหญ่จะต้องเป็นวัตถุดิบที่อยู่ในท้องถิ่น หาได้ง่าย สามารถนำมาแปรรูปรับประทานได้จริง

2.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

เนื่องจากทางกลุ่มเกษตรแปรรูปบ้านแม่กะเหินือ แปรรูปผลิตภัณฑ์ได้มากมาย เช่น พริกฉาบ น้ำพริกตาแดง ข้าวเกรียบ ข้าวแต่น เป็นต้น การประเมินผลคุณภาพเป็นการควบคุมการผลิต และคุณภาพในทุกขั้นตอน จะช่วยกันดูแลร่วมกันไปพร้อม ๆ กับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม ในการประเมินผลคุณภาพก็เช่นกัน สมาชิกทุกคน จะช่วยกันวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ โดยแบ่งออกไปเป็นกลุ่ม ๆ ตามหมวดของผลิตภัณฑ์นั้น

2.2.4 การตลาด

ด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์กลุ่มเกษตรแปรรูปบ้านแม่กะเหินือ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากเป็นช่วงเทศกาลต่าง ๆ ทางกลุ่มต้องผลิตสินค้าวางจำหน่ายเป็นจำนวนมาก ในส่วนที่นอกเหนือจากเทศกาล จะส่งไปขายให้กับร้านค้าต่าง ๆ เช่น ร้านป้าวรรณ ร้านป้านวล และร้านนานาพืชผล ภายในตลาดเมืองใหม่ร้านแห่งนี้ทุกวัน จังหวัดเชียงราย ร้านขายของชำ ตลาดสันกำแพง และห้างร้านตลาดทั่วไปในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และจังหวัดลำพูน

2.2.5 การเงิน

ปัจจุบันสินค้ามีราคาตั้งแต่ 38 บาทขึ้นไป ตามขนาดและราคาต้นทุนของสินค้า ซึ่งการกำหนดราคานี้จะเทียบกับราคาขายของคู่แข่ง เช่น ราคาขายของคู่แข่ง 40 บาท ทางกลุ่มจะขายในราคา 38 บาท ซึ่งต้นทุนจริง ๆ อยู่ที่ 20 บาท

อัตราการแข่งขันที่ได้ที่รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 20% ส่วนแรก จะนำเข้ากลุ่มเพื่อนำไปเป็นทุนในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 80% ส่วนที่สอง จะแบ่งให้สมาชิก

แต่ละคนที่ขึ้นอยู่กับจำนวนสินค้าที่สามารถจำหน่ายได้มากน้อยแค่ไหน และส่งเสริมการออมเงินไว้เป็นทุนสำหรับใช้จ่ายในครอบครัว ในยามฉุกเฉิน

2.3 ขั้นตอนการผลิตพริกฉาบ

2.3.1 วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1) ตะไคร้
- 2) ช้อน ไม้ตะ
- 3) เครื่องเทศใช้ทำฉาบ 1 ช้อน ไม้ตะ
- 4) มะเขือเทศ แก้วป่น 1 ช้อนชา
- 5) พริกขี้หนูแห้ง แก้วป่น 1 ช้อน ไม้ตะ
- 6) กระเทียมเจียว 1/2 ถ้วย
- 7) หอมแดงเจียว 1/2 ถ้วย
- 8) ข่าซอย 1 ช้อน ไม้ตะ
- 9) ตะไคร้ซอย 3 หัว
- 10) รากผักชีซอย 1-1/2 ช้อน ไม้ตะ
- 11) กระเทียม 1 ช้อนแกง
- 12) เกลือ 1/2 ช้อนชา
- 13) กระเทียม 2 หัว
- 14) หอมแดง

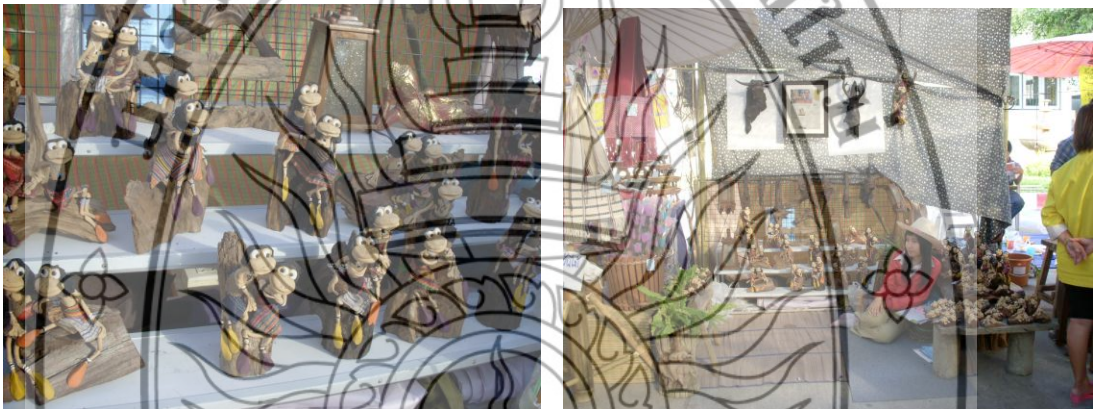
2.3.2 ขั้นตอนในการผลิต

- 1) นำพริกแห้งมาคั่วเอาสิ่งแปลกปลอมออกแล้วนำไปตากแดดให้แห้งเพื่อไล่ความชื้น
- 2) นำพริกที่ตากแห้งแล้วมาคั่วให้สุกพอหอม แล้วจึงพริกแห้งที่คั่วแล้วมาโม่ให้ละเอียด
- 3) จากนั้นนำเครื่องเทศมาคั่วแล้วทำความสะอาดโดยการเอาลมเป่า ต่อจากนั้นนำมาคั่วให้สุก
- 4) นำเครื่องเทศที่คั่วสุกแล้วมาโม่ให้ละเอียด
- 5) นำพริกและเครื่องเทศที่โม่แล้วมาผสมคลุกให้เข้ากัน
- 6) จะได้พริกฉาบที่ผสมแล้วตามความต้องการ
- 7) นำพริกฉาบที่ผสมเรียบร้อยแล้วไปบรรจุในซอง หรือขวดตามต้องการ

3. ผลลัพธ์แปรรูปไม้ จากกลุ่มผลิตภัณฑ์ป่านาไม้

3.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์ป่านาไม้

การแปรรูปไม้เป็นงานฝีมือคนไทยที่ทำมานานทำแต่โบราณ เดิมงานช่างไม้เป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะในการทำงาน ต้องทำงานด้วยใจรัก มีความคิดสร้างสรรค์ ชยัน มีความอดทน รับผิดชอบสูง สามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นไม้มงสร้างสรรค์เป็นของใช้ได้อย่างเหมาะสม แต่ปัจจุบันไม้ในเมืองไทยลดน้อยลง จึงมีคนคิดที่จะนำเอาเศษไม้มาทำให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ ดังภาพที่ 5.3



ภาพที่ 5.3 ผลิตภัณฑ์จากไม้ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ป่านาไม้

3.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

คุณธมนันท์ ไชยยา ผู้ประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์ป่านาไม้ มีอายุ 39 ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 13 หมู่ 3 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ คุณธมนันท์ประกอบอาชีพหลัก ค้าขาย การทำอาชีพเสริม คือ การแปรรูปไม้ คุณธมนันท์ มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 10,000 บาท/เดือน ด้านการศึกษามีการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ การผลิตและความรู้ ด้านการประกอบธุรกิจ โดยเริ่มแรกมีความคิดที่จะนำเอาประโยชน์ของเศษไม้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการแปรรูปเป็นหน้าพระ ตุ๊กตาจี้เลื้อย และงานไม้อื่น ๆ ในด้านการจำหน่ายหัตถกรรมจากเศษไม้มีการจำหน่ายที่ไนท์บาร์ชาเชียงใหม่ ถนนคนเดิน และตามสถานที่ ที่มีการจัดจำหน่ายสินค้า

3.1.2 สถานที่ตั้ง

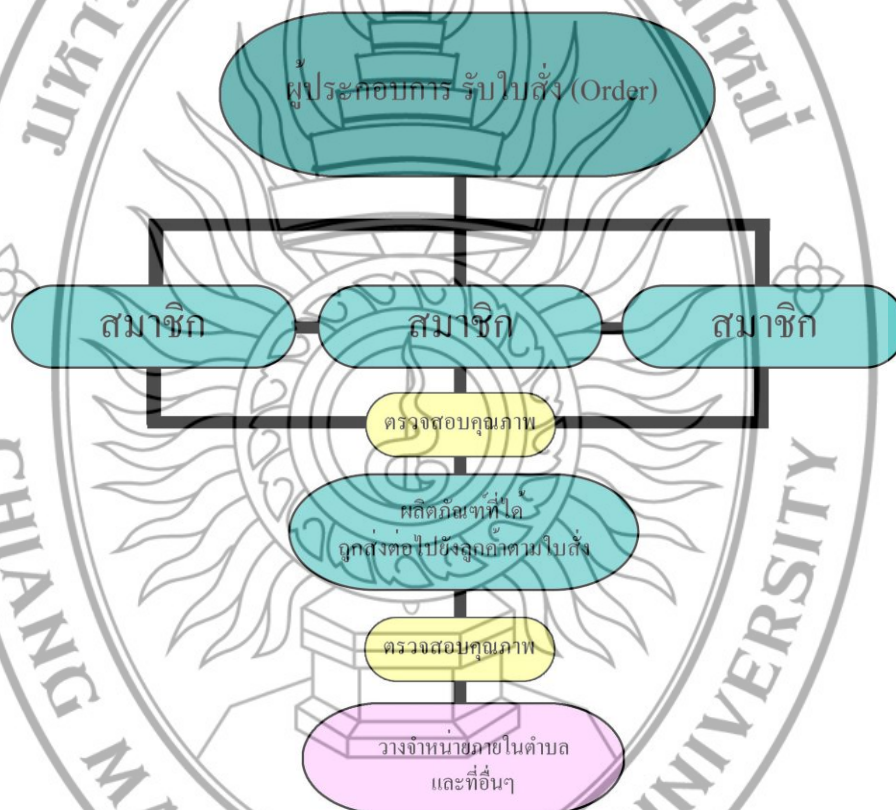
ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์ป่านาไม้ที่ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 13 หมู่ 3 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

วัตถุดิบหลักที่ชุมชนนันทจำป๋นต้องใช้ คือ เศษไม้และจี้เลื่อย ซึ่งชุมชนนันทจำป๋นจะจัดซื้อตามโรงงานแปรรูปไม้ต่าง ๆ ส่วนวัตถุดิบอื่น ๆ ชุมชนนันทจำป๋นจะจัดซื้อตามร้านค้าทั่วไป

3.1.4 โครงสร้างองค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ปิ่นนาไม้ เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เป็นการทำลักษณะพี่น้อง เครือญาติ หรือเพื่อนบ้าน ใกล้เคียง จึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังแผนภูมิที่ 5.3



แผนภูมิที่ 5.3 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ดังแผนภูมิที่ 5.3 จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการ หรือประธานกลุ่มจะรับใบสั่งซื้อ (Order) ตามที่ลูกค้าสั่ง ส่วนใหญ่ชุมชนนันทจำป๋นก็จะออกเบบเอง แล้วจึงนำไปเสนอ ขายให้ลูกค้าบ้าง หากลูกค้าชอบจึงจะมีใบสั่งซื้อ เข้ามาจึงจะเริ่มทำผลิตภัณฑ์ แต่ชุมชนนันทจำป๋น มุ่งเน้นที่จะรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะในกระบวนการผลิตที่จะมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนทุกครั้ง ที่จะส่งสินค้าต่อไป ยังลูกค้า ลดของเสีย ที่จะเกิดขึ้นในขั้นตอนการผลิต

3.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

3.2.1 การออกแบบ

โดยส่วนใหญ่คุณธมนันท์จะเป็นผู้ออกแบบเอง โดยศึกษาจากการศึกษาแบบตามนิเทศสารตกแต่งบ้าน ก่อนนำไปเสนอขายแก่ลูกค้า คุณธมนันท์รับรู้ปัญหาผลิตภัณฑ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี ว่าการออกแบบนั้นไม่สอดคล้องกับตลาดเท่าที่ควร เนื่องจากติดขัดในเรื่องข้อจำกัดของไม้ในด้านขนาด และรูปทรงของไม้ ไม่สอดคล้องกับรูปแบบที่ออกแบบไว้ หากทำขนาดใหญ่จนเกินไปจะไม่สะดวกต่อการจัดส่ง

3.2.2 การผลิต

ด้านการผลิตจะเริ่มทำตั้งแต่เช้าถึงเย็น ทำทุกวันไม่มีวันหยุด ระยะเวลาการผลิตแล้วแต่ขนาด และความยากง่ายของผลิตภัณฑ์

3.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

ด้านการประเมินผลงาน มีตรวจสอบคุณภาพของผลงานหัตถกรรมทุกอาทิตย์ ในขั้นตอนการผลิตมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินคุณภาพสินค้าก่อนนำส่งต่อไปยังลูกค้า และจัดจำหน่ายในท้องตลาด มีการพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์โดยมีการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาความชำนาญงานให้มากขึ้น

3.2.4 การตลาด

มีการจัดสื่อเช่น ทำนามบัตร และจัดทำสื่อทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เป็นที่รู้จัก พร้อมทั้งติดตามข่าวสารอยู่ตลอดเวลา มีงานจัดแสดงสินค้าที่ใดบ้าง เพื่อเพิ่มช่องทางทางการตลาด นำเสนอสินค้าให้กับผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการสั่งซื้อโดยตรง การนำเสนอสินค้าจัดเป็นการตลาดขั้นตอนหนึ่งที่ประหยัด และไม่ต้องลงทุนมากมาย ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่แพร่หลาย โดยเฉพาะช่วงเทศกาลมหกรรมของอาหาร ทางกลุ่มต้องผลิตสินค้าออกมาวางจำหน่ายเป็นจำนวนมาก เพราะมีลูกค้าที่มาจากต่างอำเภอ และต่างจังหวัด และยังรวมไปถึงลูกค้าชาวต่างประเทศที่เป็นนักท่องเที่ยว มาซื้อสินค้าของทางกลุ่มไว้เพื่อเป็นของฝาก

3.2.5 การเงิน

มีรายได้ไม่แน่นอน เพราะราคาสินค้านั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ว่าทำยากหรือง่าย ขนาดเล็กหรือว่าใหญ่ แต่โดยทั่วไปแล้วทางคุณธมนันท์จะตั้งราคาขายเริ่มต้นตั้งแต่ราคา 150 บาทขึ้นไป อัตราการแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 40% ส่วนแรกจะนำเข้ามาเป็นทุนในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 60% ส่วนที่สองจะแบ่งให้สมาชิกแต่ละคนโดยขึ้นอยู่กับจำนวนสินค้า และกำไรที่สามารถจำหน่ายได้ว่ามีมาก หรือขายได้น้อยแค่ไหน

3.3 ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้

3.3.1 วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1) เศษไม้
- 2) จี้เลื่อย
- 3) อุปกรณ์สำหรับแกะลาย เช่น สว่าน ลิ่มตอก ค้อน ฯลฯ
- 4) ฝ้าย และวัสดุต่าง ๆ ในการตกแต่งตัวหุ่น
- 5) สีพลาสติก
- 6) พู่กัน และอุปกรณ์ในการระบายสี
- 7) กระดาษทรายขนาดต่าง ๆ
- 8) กาวลาเท็กซ์

3.3.2 ขั้นตอนในการผลิต

- 1) หาววัสดุเศษไม้ที่เหมาะสมกับแบบ เพื่อใช้ทำไม้รองรับหุ่น
- 2) ขัดล้างให้สะอาด
- 3) ตกแต่งทำสีเก็บรายละเอียด
- 4) การทำตัวหุ่น
 - 4.1) นำจี้เลื่อยที่ล่อนจนละเอียดผสมกับกาวลาเท็กซ์ นวดให้เข้ากันจนเหนียวพอขึ้นรูปได้
 - 4.2) นำมาปั้นเป็นรูปทรงต่าง ๆ ตามที่ได้ออกแบบไว้
 - 4.3) ทิ้งไว้ให้แห้ง ไม่ควรตากแดดจัด
 - 4.4) เมื่อแห้งสนิทดีแล้ว นำไปตกแต่งด้วยสีพลาสติก หรือตกแต่งด้วยวัสดุต่าง ๆ ตามที่ได้ออกแบบไว้

4. ผลิตภัณฑ์แปรรูปและครีมขนาดผม ของกลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรบ้านจ้องใต้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์แปรรูปครีมขนาดผม

การแปรรูปสมุนไพรไทย สมุนไพรนับเป็นเทคโนโลยีพื้นบ้านที่สำคัญ ประการหนึ่งในการดูแลสุขภาพของตนเอง และเป็นวิทยาการที่เหมาะสมในงานสาธารณสุขมูลฐาน สมุนไพรที่ส่งเสริมในงานสาธารณสุขมูลฐาน ประกอบด้วยสมุนไพรเดี่ยว และสมุนไพรแบบตำหรับ (ยาไทย) การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปครีมขนาดผม และครีมอาบน้ำสมุนไพรที่ทำจากมะกรูด ดอกอัญชัน ประคำดีควาย มะขาม ขมิ้น และน้ำผึ้ง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยกลุ่มชาวบ้านผู้สูงอายุ

สำหรับกรรมวิธีทำ ใช้กรรมวิธีการผลิตจากธรรมชาติไม่ใส่สารกันบูด ไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ดังภาพที่ 5.4



ภาพที่ 5.4 ผลิตภัณฑ์สมุนไพรบ้านจ้องใต้

4.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

คุณวราภรณ์ อริยจักร์ เป็นผู้ประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรบ้านจ้องใต้ ผู้ผลิตแชมพู และครีมนวดผม อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 26/1 หมู่ 4 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ คุณวราภรณ์มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 2 คน จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพหลักคือ เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำหมู่ 4 ตำบลตลาดใหญ่ มีรายได้เฉลี่ย ประมาณ 4,900 บาท/เดือน คุณวราภรณ์เข้ากลุ่มผู้สูงอายุเมื่อปี พ.ศ. 2536 คุณวราภรณ์ได้รับความรู้ จากวิทยากรคณะกิจเกษตรตำบล โดยการเป็นผู้ช่วยวิทยากรเป็นเวลานาน เรียนรู้เรื่องการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ศึกษาการแปรรูปขั้นพื้นฐานที่การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่

4.1.2 สถานที่ตั้ง

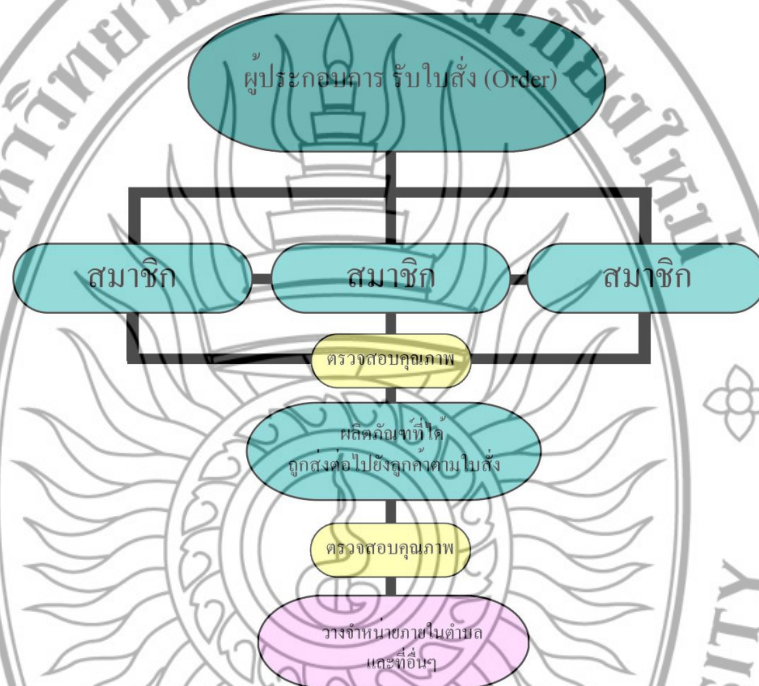
ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรบ้านจ้องใต้ ตั้งอยู่ บ้านเลขที่ 26/1 หมู่ 4 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่

4.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

คุณวราภรณ์ เลือกใช้วัตถุดิบที่หาได้ในแหล่งชุมชนของตนเอง เป็นการกระจาย รายได้แก่คนในชุมชน และลดต้นทุนในการจัดซื้อขนส่ง ในนอกฤดูกาลสมุนไพรบางชนิดหายาก วัตถุดิบมีราคาแพง และไม่ได้คุณภาพตามที่ต้องการ ส่วนวัตถุดิบอื่นๆ คุณวราภรณ์สามารถจัดซื้อหา ตามห้างร้านค้าทั่วไป เช่น ร้านธงชาติ ถนนมหาราช จังหวัดเชียงใหม่

4.1.4 โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กรของกลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรบ้านจ้องใต้ ผู้ผลิตแชมพู และครีมนวดผม เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก โครงสร้างองค์กร จึงไม่ซับซ้อน การทำงาน หรือความสัมพันธ์ที่ดี เพราะภายในกลุ่มมีการทำงานร่วมกันใน ลักษณะ เครือญาติ หรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง ดังแผนภูมิที่ 5.4



แผนภูมิที่ 5.4 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ดังแผนภูมิที่ 5.4 หน้าที่และบทบาทของบุคลากรนั้น มีการประสานงานกับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม ก่อนจึงจะเริ่มทำผลิตภัณฑ์ และจ่ายงานให้แก่ผู้ดำเนินงาน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไว้ จากนั้นลูกค้าจะมารับไปจำหน่ายต่อตามร้านค้าต่าง ๆ ด้านการควบคุมการผลิต และคุณภาพในทุกขั้นตอน จะช่วยกันดูแลร่วมกัน ไปพร้อมๆ กับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม และมีกรรมการร่วมในการเสนอข้อชี้แนะ

4.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

4.2.1 การออกแบบ

ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์แชมพู และครีมนวดผมนั้น กลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรบ้านจ้องใต้ได้ออกแบบกันเอง ใส่ในบรรจุภัณฑ์แบบขวดพลาสติกที่มีขนาดมาตรฐาน

ซึ่งสามารถหาซื้อได้ตามห้างร้านทั่วไป จากนั้นจึงนำผลากที่ออกแบบไว้ติดลงบนขวด โดยมีชื่อสินค้า และตราสัญลักษณ์ต่าง ๆ ถูกต้องครบถ้วน

4.2.2 การผลิต

ด้านการผลิตจะเริ่มตั้งแต่ช่วงเวลา 8.00-17.00 น. ระยะเวลา ในการผลิต 1 วัน ต่อผลิตภัณฑ์ 1 ชนิดผลิตได้ประมาณ 30 ขวด ทางกลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรบ้านจ้องใต้ มักประสบปัญหาผลิตไม่ทันส่งให้ลูกค้า จึงมักถูกตำหนิอยู่เสมอ เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ การทำงานจึงล่าช้า

4.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

จากประสบการณ์การทำงานของคุณวราภรณ์ มีการประเมินผลงานผลิตภัณฑ์ โดยการตรวจคุณภาพกันเองจะทำการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทุกอาทิตย์ ในขั้นตอนการผลิตมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินคุณภาพสินค้าก่อนนำไปจัดจำหน่ายในท้องตลาด มีการพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์โดยจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความชำนาญงานให้มากขึ้น

4.2.4 การตลาด

การจำหน่ายส่วนใหญ่จะมีผู้มารับซื้อไปขายเอง หรือทำตามใบสั่งในช่วงแรก ที่ทำการผลิตจะนำไปขาย แต่หลังจากได้มีผู้บริโภคจะลองสินค้าแล้ว ทำให้สินค้าเริ่มเป็นที่สนใจของท้องตลาดมากขึ้น จากการที่เมื่อก่อนต้องไปขายเอง ปัจจุบันมีคนมารับซื้อถึงบ้าน ทำให้รายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมตามลำดับ เช่น ซุปเปอร์มาร์เก็ต ร้านกล้วยเดี่ยว บั๊มน้ำมัน และโรงพยาบาลแม่และเด็ก โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เป็นการนำเสนอสินค้าให้กับผู้สนใจทั่วไป ที่ต้องการสั่งซื้อโดยตรง ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่แพร่หลาย และจำหน่ายได้มากขึ้น

4.2.5 การเงิน

กลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรบ้านจ้องใต้ ของคุณวราภรณ์มีปัญหาทางการเงิน ในด้านการหมุนเวียนภายในร้านซึ่ง คุณวราภรณ์จำเป็นจะต้องใช้เงินจำนวนมาก การจัดซื้อวัตถุดิบ เช่น สมุนไพรต่าง ๆ ซึ่งในนอกฤดูกาลสมุนไพรจะหายาก มีราคาแพงมาก อีกทั้งคุณภาพไม่ได้ตามต้องการ ซึ่งผลิตภัณฑ์มีราคาขายตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้านั้นราคาต้นทุนของสินค้า เช่น ราคาต้นทุนอยู่ที่ 15 บาท ราคาจะอยู่ที่ 20 บาท เป็นต้น ส่วนรายได้แบ่งเป็น 20 % ส่วนแรกจะนำเข้ากลุ่มเพื่อนำไปเป็นทุนในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 80 % ส่วนที่สอง จะแบ่งให้สมาชิกแต่ละคน

4.3 ขั้นตอนการผลิตสมุนไพรและครีมนวด

4.3.1 วัตถุดิบและอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1) สมุนไพร (มะกรูด)
- 2) หัวเชื้อแชมพู
- 3) น้ำหอม
- 4) บรรจุภัณฑ์

4.3.2 ขั้นตอนในการผลิต

- 1) เตรียมวัตถุดิบที่ต้องการและนำมาต้ม แล้วจึงนำไปคั้นเพื่อให้ได้น้ำของวัตถุดิบที่ต้องการ
- 2) รอให้น้ำที่คั้นเย็นลง หลังจากนั้นเติมหัวเชื้อแชมพู พร้อมกับเติมน้ำหอม เพื่อช่วยเพิ่มกลิ่นให้ดีขึ้น
- 3) หลังจากนั้นจึงนำบรรจุขวด

5. ผลิตภัณฑ์กลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้นม่วงเหนือ

5.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์กลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้นม่วงเหนือ

น้ำพริกตาแดงเป็นอาหารพื้นเมืองจัดเป็นอาหารรสชาติอร่อยที่ได้รับความนิยมจากคนในภาคเหนือนิยมรับประทานน้ำพริกตาแดง กับผักและแคบหมู มาตั้งแต่โบราณ น้ำพริกตาแดงยังจัดเป็นเครื่องปรุงที่ใช้ปรุงควบคู่กับอาหารประเภทอื่น ๆ น้ำพริกตาแดงประกอบไปด้วย พริกแห้ง หอมแดง กระเทียมและปลาร้า มีรสเผ็ดร้อน ช่วยขับลม และทำให้เจริญอาหาร เป็นต้น ผลิตภัณฑ์บ้านสันต้นม่วงเหนือ มีลักษณะดังภาพที่ 5.5



ภาพที่ 5.5 ผลิตภัณฑ์กลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้นม่วงเหนือ

5.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการกลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้าม่วงเหนือ มีประธานกลุ่ม คือ คุณสุพรรณ รังศรีราชวงศ์ อายุ 47 ปี อยู่บ้านเลขที่ 11 หมู่ 2 ตำบลลำราญราษฎร์ อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ คุณสุพรรณมีสมาชิกภายในครอบครัวจำนวน 4 คน โดยประกอบอาชีพหลัก คือ รับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 3,600 บาท/เดือน คุณสุพรรณ และสมาชิกในกลุ่มได้ไปศึกษา การแปรรูปขึ้นพื้นฐาน ที่การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่ คุณสุพรรณได้รับความรู้จาก วิทยากรเคหะกิจเกษตรตำบลโดยการเป็นผู้ช่วยวิทยากรเป็นเวลานาน เรียนรู้เรื่องการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ปัจจุบันจัดตั้งกลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้าม่วงเหนือขึ้น เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2542 ดำรงตำแหน่ง ประธานกลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้าม่วงเหนือขึ้น โดยได้รับคำแนะนำ จากพัฒนาชุมชนอำเภอคอยสะแก ที่มีหน้าที่ประสานกับชุมชนให้คำแนะนำตามนโยบายของรัฐ จากเอกสารทิศทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น (2550, 2) ที่มุ่งให้ผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

5.1.2 สถานที่ตั้ง

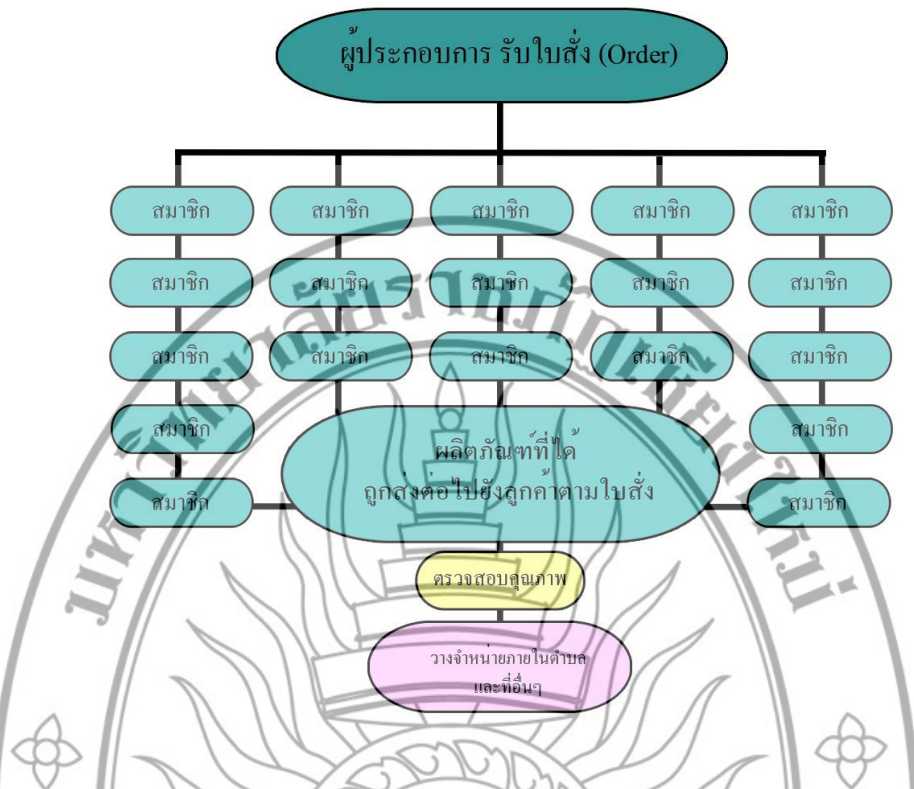
ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการกลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้าม่วงเหนือ ตั้งอยู่ บ้านเลขที่ 11 หมู่ 2 ตำบลลำราญราษฎร์ อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่

5.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

วัตถุดิบส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตรภายในชุมชน ของคุณสุพรรณเอง โดยส่งเสริมให้ราษฎรทำกิจกรรมในชุมชน ให้หันมาปลูก พริก จิง ข่า และตะไคร้ เพื่อที่ทางกลุ่ม จะรับซื้อ นำมาแปรรูปเป็น น้ำพริกตาแดง ในช่วงนอกฤดูวัตถุดิบมีราคาแพงขึ้น คุณสุพรรณจึง จำเป็นจะต้องรับซื้อวัตถุดิบจากที่อื่นในราคาที่แพงมากขึ้นกว่าเดิม วัตถุดิบอื่นซื้อตามร้านค้าทั่วไป

5.1.4 โครงสร้างองค์กร

กลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้าม่วงเหนือมีสมาชิกในกลุ่ม 15 คน เนื่องจากเป็น การผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก การทำงานหรือความสัมพันธ์จัดว่าดี เพราะภายในกลุ่มมีการทำงานร่วมกันในลักษณะเครือญาติหรือเพื่อนบ้านใกล้ชิด จึงมีโครงสร้าง ขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังแผนภูมิที่ 5.5



แผนภูมิที่ 5.5 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ดังแผนภูมิที่ 5.2 จะเห็นได้ว่าโครงสร้างองค์กรดูซับซ้อนแต่ความจริงแล้วจะเห็นได้ว่าทุกส่วนมีการประสานงานกันเป็นระบบ และกำหนดหน้าที่ในแต่ละด้านมีการแบ่งตามความเหมาะสม ส่วนบทบาทหน้าที่ของประธานกลุ่ม จะมีหน้าที่ประสานกับสมาชิกทุกคน มีการตกลงร่วมกัน เพื่อชี้แนะเกี่ยวกับความเข้าใจด้านการบริหารจัดการทุกๆ ด้านอย่างสม่ำเสมอ โดยการจัดประชุมเป็นระยะ เช่น การออกแบบสินค้าตัวใหม่ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การไปอบรมสัมมนาเพื่อนำองค์ความรู้ไปพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง

5.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

5.2.1 การออกแบบ

ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์กลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านต้นตื้นม่วงเหนือ นั้น มีการออกแบบกันเอง ส่วนบรรจุภัณฑ์มี 2 รูปแบบด้วยกัน คือ แบบซองพลาสติก และแบบกระปุก พลาสติกหาซื้อได้ตามร้านทั่วไป เป็นภาชนะที่สะอาดมิดชิด น้ำพริกตาแดงมาบรรจุลงบรรจุภัณฑ์ จากนั้นจึงนำฉลากที่ออกแบบไว้ ติดลงโดยมีชื่อสินค้า และตราสัญลักษณ์ต่าง ๆ ถูกต้องครบถ้วน

5.2.2 การผลิต

มีระยะเวลาผลิตต่อวันประมาณ 8 ชั่วโมง โดยจะเริ่มต้นการผลิตตั้งแต่ช่วง เช้าไป ถึงเย็นทุกวัน มีการดูแลวัสดุ วัตถุดิบนั้น จะมีการเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดบริเวณ

โรงงานผลิตทุกวัน เศษวัสดุ หรือ ขยะที่ไม่ใช้จะเก็บใส่ถุงขยะทิ้งทุกวัน ด้านการควบคุมคุณภาพสินค้านั้นจะมีการใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ มีการเข้มงวดในเรื่อง การผลิตให้ส่งงานที่ได้รับใบสั่งตรงตามกำหนด

5.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

จากประสบการณ์การทำงานของคุณสุพรรณ จะมีการประเมินผลงาน และผลิตภัณฑ์ โดยการตรวจคุณภาพกันเองจะทำการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ ทุกอาทิตย์ในขั้นตอนการผลิตมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินคุณภาพสินค้าก่อนนำไปจัดจำหน่ายในท้องตลาด มีการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์โดยมีการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความชำนาญงานให้มากขึ้น

5.2.4 การตลาด

การจำหน่ายส่วนใหญ่จะมีผู้มารับซื้อไปขายเอง หรือทำตามใบสั่งในช่วงแรก ที่ทำการผลิตจะนำไปขาย แต่หลังจากได้มีผู้บริโภคลงสินค้าแล้ว ทำให้สินค้าเริ่มเป็นที่สนใจของท้องตลาดมากขึ้น จากการที่เมื่อก่อนต้องไปขายเอง ปัจจุบันมีคนมารับซื้อถึงบ้าน ทำให้รายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมตามลำดับ

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์กลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้นม่วงเหนือ จะมีการวางขายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอค้อยสะเกิด ตลาดสามแยก ป่าน้ำมันบางจากงานมหกรรมอาหาร และส่งไปต่างจังหวัด ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหกรรมของอาหาร ทางกลุ่มต้องผลิตสินค้าออกมาวางจำหน่าย เป็นจำนวนมาก และมีผู้ซื้อสินค้ากันมาก จึงทำให้สมาชิกในกลุ่มมีรายได้เสริมกันทุกคน

5.2.5 การเงิน

กลุ่มน้ำพริกตาแดงบ้านสันต้นม่วงเหนือ มีรายได้กลุ่มโดยเฉลี่ย จากการจำหน่ายสินค้า แบ่งเป็น 20% ส่วนแรกจะนำเข้ากลุ่มเพื่อนำไปเป็นทุนในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 80% ส่วนที่สอง จะแบ่งให้สมาชิกแต่ละคนขึ้นอยู่กับจำนวนสินค้าที่สามารถจำหน่ายได้มากน้อยแค่ไหน ส่วนราคาสินค้า ในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 10 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้าราคาต้นทุนของสินค้า เช่น สินค้าราคาชิ้นละ 10 บาท ราคาต้นทุนอยู่ที่ 8 บาท

5.3 ขั้นตอนการผลิตน้ำพริกตาแดง

5.3.1 วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1) พริกแห้ง
- 2) หอมแดง
- 3) กระเทียม

4) ปลาร้า

5.3.2 ขั้นตอนในการผลิต

- 1) นำพริกแห้งไปอบให้พอสุก ใช้เวลาประมาณ 15 นาที
- 2) นำไปปั่นให้ละเอียด ประมาณ 15 นาที
- 3) นำกระเทียมและหอมแดงมาปั่นรวมกัน ประมาณ 20 นาที
- 4) นำปลาร้ามาเคี่ยวให้สุก ประมาณ 30 นาที
- 5) นำส่วนผสมทั้งหมดมาเคี่ยวรวมกัน
- 6) ร่อนหายร้อน แล้วนำไปบรรจุในบรรจุภัณฑ์ให้เรียบร้อย

6. ผลผลิตจากเครื่องเงิน ไม้แกะสลัก และสบู่แกะสลัก ผลผลิตจากกลุ่มมิ่งไม้เมืองเหนือ

6.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน ไม้แกะสลัก และสบู่แกะสลัก

การทำหัตถกรรมเครื่องเงิน ไม้แกะสลัก และสบู่แกะสลัก เป็นงานที่ต้องอาศัยความประณีตมาก เป็นงานฝีมือที่ทำกันมาตั้งแต่โบราณสืบทอดกันมาตามบรรพบุรุษ โดยแต่ก่อนการทำเครื่องเงิน และการแกะสลักเป็นงานที่ใช้ตกแต่งสิ่งของเครื่องใช้ สำหรับผู้มั่งมีในสมัยโบราณ ความตั้งใจในการทำ ซึ่งต้องมีความประณีตในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่สวยงามควรค่าในการนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปตกแต่งสถานที่ต่าง ๆ ดังภาพที่ 5.6



ภาพที่ 5.6 ผลผลิตจากกลุ่มมิ่งไม้เมืองเหนือ

6.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

คุณศรีอัมพร จันทรอินทร์ เป็นผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กลุ่มมิ่งไม้เมืองเหนือ อายุ 53 ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 2 ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอคอดยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่

คุณศรีอัมพรมีสมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 3 คน ในด้านคุณศรีอัมพร จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ปัจจุบันประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 3,000 บาท/เดือน คุณศรีอัมพรมีอาชีพเสริม คือ แกะสลักป้ายไม้มีรายได้จากส่วนนี้เฉลี่ยประมาณ 2,000 บาท/เดือน มีตำแหน่งเป็นหัวหน้ากลุ่มมิ่งไม้เมืองเหนือ ลักษณะงานที่ทำจะทำตามแบบที่ลูกค้าสั่งหรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหมาชิ้น กลุ่มมิ่งไม้เมืองเหนือก่อตั้งกิจการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 จะมีการแบ่งงานกันตามความถนัด และเป็นการร่วมมือกันทำงานเปรียบเสมือน ครอบครัว

6.1.2 สถานที่ตั้ง

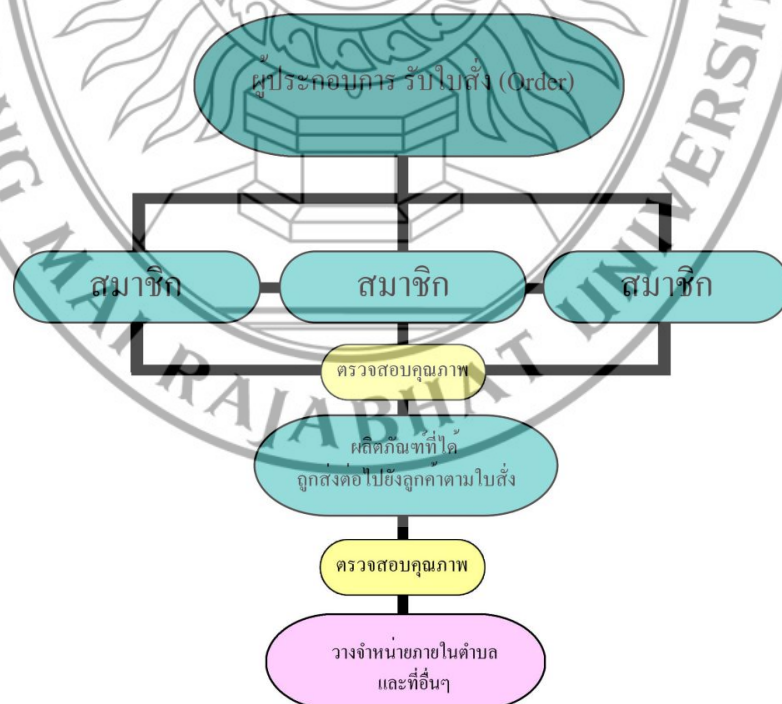
ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการกลุ่มมิ่งไม้เมืองเหนือ อยู่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 2 ตำบลตำราญราษฎร์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

6.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

วัตถุดิบส่วนใหญ่เป็นไม้จามจุรี ไม้มะม่วง และสน วัตถุดิบเหล่านี้ คุณศรีอัมพร จัดซื้อมาจากต่างจังหวัด ส่วนวัตถุดิบอื่น ๆ หาซื้อได้ตามร้านค้าทั่วไป ช่วงก่อนฤดูฝนคุณศรีอัมพร จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก เพื่อหาซื้อวัตถุดิบเก็บไว้ เนื่องจากฤดูฝนวัตถุดิบอย่างไม้หาซื้อยาก

6.1.4 โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กร กลุ่มมิ่งไม้เมืองเหนือ มีสมาชิกในกลุ่ม 10 คน เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็กเป็นการทำลักษณะเครื่องญาติหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง จึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังแผนภูมิที่ 5.6



แผนภูมิที่ 5.6 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ผังแผนภูมิที่ 5.6 หน้าที่และบทบาทของคุณศรีอัมพรนั้น มีการประสานงานกับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม ผู้ประกอบการ หรือประธานกลุ่มจะ รับใบสั่ง (Order) ตามที่ลูกค้าสั่ง ก่อนจึงจะเริ่มทำผลิตภัณฑ์ และจ้างงานให้แก่ผู้ดำเนินงาน ตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายไว้ จากนั้นลูกค้าจะมารับ ไปจัดหน่วยต่อตามที่ต่าง ๆ โดยมีคุณศรีอัมพรเป็นผู้ควบคุมการผลิตเองทุกขั้นตอน และมีสมาชิกร่วมในการเสนอข้อชี้แนะ

6.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

6.2.1 การออกแบบ

ด้านการออกแบบแต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามทั่วไป ไม่มีการวัดขนาดอย่างแน่นอน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานที่บ่งบอกได้ชัดเจนว่า ขนาดเท่าไร ต่อราคาเท่าไร ผู้ผลิตจะใช้สายตาวัดขนาดด้วยตัวเอง การตกแต่งลวดลายไม่มีการคิดค้นรูปแบบที่สลับซับซ้อนมาก ไม่มีการพัฒนาออกแบบลวดลายใหม่ ๆ ขึ้นมาจะใช้ลวดลายซ้ำ ๆ แบบเดิม

6.2.2 การผลิต

ด้านการผลิตแบ่งตามความสามารถของแต่ละคน คุณศรีอัมพรจะเป็นผู้กระจายงานให้สมาชิกในกลุ่มจะช่วยเหลือกันทำ กิ่ง แกะ ลงรัก ปิดทอง จัดทำสี และตกแต่งลาย ตามความถนัดของแต่ละบุคคลในช่วงเทศกาลที่สำคัญ เช่น งานมหกรรมของตกแต่งบ้าน งานปีใหม่ วันสงกรานต์จะระดมกันช่วยกันทำงาน ทุกหน้าที่ หากไม่ใช่ฤดูเทศกาลสำคัญก็จะผลิตกันจนถึงเวลา 5 โมงเย็น หรือทำกันตอนมีเวลาว่าง และช่วงก่อนฤดูฝนจะผลิตเพื่อไว้ เพราะฤดูฝนวัตถุดิบจะหายาก สมาชิกจะช่วยเหลือกันแบ่งงานกันไปทำ คุณศรีอัมพรจะเข้มงวดเรื่องการผลิตให้ส่งทันตามกำหนด เพื่อให้ลูกค้าดำเนินการควบคุมค่าใช้จ่าย

6.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

คุณศรีอัมพรจะเป็นผู้ประเมิน นำผลงานมาตรวจสอบก่อนส่งให้กับลูกค้าตามคำสั่ง โดยมีสมาชิกในกลุ่มคอยรับฟัง และช่วยกันวิเคราะห์รายละเอียดของผลงานก่อนจะส่งให้กับลูกค้า เมื่อมีปัญหาจะช่วยเหลือกันปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์วัสดุที่ใช้ในการผลิตนั้น

6.2.4 การตลาด

คุณศรีอัมพรจัดจำหน่ายเองในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ถนนคนเดินท่าแพ และ ในทาร์ชา เป็นต้น ขายส่งให้แก่ลูกค้า ที่สั่ง (Order) เพื่อนำไปจำหน่ายต่อตามสถานที่ต่าง ๆ

6.2.5 การเงิน

รายได้ของกลุ่มมีไม่เมืองเหนือ โดยเฉลี่ยจะแบ่งรายได้จากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50% ส่วนแรกจะนำเข้ากลุ่มเพื่อนำไปเป็นทุนในการผลิตครั้งต่อ ๆ ไป และอีก 50% ส่วนที่สอง จะแบ่งให้สมาชิกแต่ละคนก็ขึ้นอยู่กับจำนวนสินค้าที่สามารถจำหน่ายได้มากน้อย

แก่ไหน ส่วนราคาสินค้า ในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 100 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้าราคาต้นทุนสินค้า

6.3 ขั้นตอนการผลิตสบู่แกะสลัก และเครื่องเงิน

6.3.1 วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1) ไม้จามจู้/ไม้มะม่วง
- 2) สบู่กะลา
- 3) ดินสอพอง
- 4) ข่างรัก
- 5) กระจกทรายน้ำ
- 6) สี
- 7) กาว
- 8) ทองคำเปลว
- 9) สีตกแต่งลาย (สีอะคริลิก)

6.3.2 ขั้นตอนในการผลิต

- 1) แกะสบู่เป็นรูปดอกไม้นิตต่าง ๆ
- 2) นำไม้มาแกะให้ได้รูปทรงตามต้องการ
- 3) นำมาลงดินสอพอง แล้วขัดให้เรียบ
- 4) นำมาลงรัก เพื่อเป็นพื้น 1 รอบ แล้วรองนแห้งทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์
- 5) หลังจาก 1 สัปดาห์ นำมาขัดด้วยกระจกทรายน้ำ
- 6) นำมาลงรักเพื่อเป็นพื้นรอบ 2 แล้วรองนแห้งทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์
- 7) นำมาขัดและล้างน้ำให้สะอาด แล้วเก็บไว้ในห้องที่สะอาด
- 8) นำมาลงรักครั้งสุดท้าย แล้วรองนแห้งทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์
- 9) เขียนลายลงบนฝาครอบด้วยสีผสมกาว
- 10) พอแห้งหมด ๆ ปิดทองคำเปลวลงบนลาย
- 11) นำไปล้างน้ำให้สะอาด จะเหลือแต่ทองที่ติดลายเท่านั้น
- 12) เก็บรายละเอียดด้วยสีอะคริลิกให้เรียบร้อย
- 13) นำสบู่ที่แกะแล้วนำมาใส่ในเครื่องเงินที่ทำเสร็จแล้ว
- 14) กดให้แน่น ตกแต่งให้เรียบร้อย

7. ผลผลิตภัณฑ์กระดาษสา และหมวกควาบอย

7.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์กระดาษสา และหมวกควาบอย

กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสาและหมวกควาบอย ตำบลลำราญราษฎร์ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ มีการทำหัตถกรรมกระดาษสาแปรรูป หมวกควาบอย ภาพนูนต่ำ ถุงกระดาษสา และพัดกระดาษสา กระดาษที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่เป็นกระดาษสา เพราะมีคุณสมบัติที่เหนียว สวยงามไม่เหมือนที่อื่น มีลวดลายเป็นเอกลักษณ์ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่โบราณผสมผสานกับความสมัยใหม่ในการผลิต เป็นสิ่งที่คู่ควรในการอนุรักษ์ เพราะต้องอาศัยทั้งความขยัน ความตั้งใจในการทำ ซึ่งต้องมีความประณีต ในการทำงาน ดังภาพที่ 5.7



ภาพที่ 5.7 ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา และหมวกควาบอย

7.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

คุณผ่องศรี จันทรแก้ว ผู้ประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา และหมวกควาบอย มีอายุ 58 ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ที่ 3 ตำบลลำราญราษฎร์ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ คุณผ่องศรีมีสมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 6 คน โดยคุณผ่องศรีจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพปัจจุบัน คือ ค้าขาย มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 4,000 บาท/เดือน อาชีพเสริมของคุณผ่องศรี คือ การทำสวน มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 300 บาท/เดือน คุณผ่องศรีมีตำแหน่งเป็นผู้ประกอบการ และหัวหน้ากลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาและหมวกควาบอย และเป็นประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ความเป็นอยู่ของผู้ผลิตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กระดาษสา ปัจจุบันนี้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนมีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกิน เหมือนชาวพื้นบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่แพร่ขยายตามสังคมทั่วๆ ไปที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถการใช้

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัย ส่วนรายได้สุทธิของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม รายได้หลักของสมาชิกได้จากการทำอาชีพจักสานหรือบางครั้งก็รับจ้างทั่วไป แต่เงินที่ได้มานั้น ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายภายในครอบครัว และดำรงชีพในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่มากนัก

7.1.2 สถานที่ตั้ง

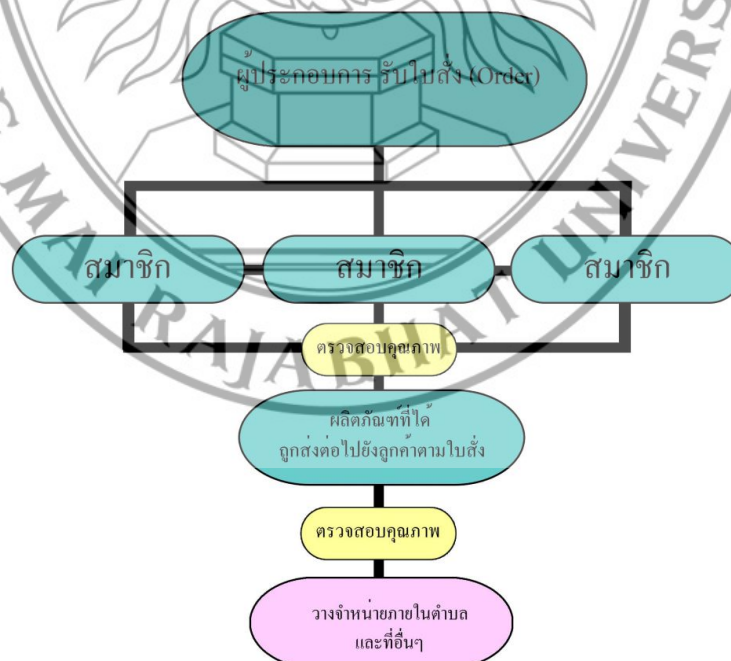
ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา และหมวกควายบอย ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ที่ 3 ตำบลลำราญราษฎร์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

7.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา และหมวกควายบอย เป็นหัตถกรรมที่แปรรูปทำจากกระดาษสามีผลิตภัณฑ์คือ หมวกควายบอย ภาพปูนดำ ถุงกระดาษสา พัดกระดาษสา วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบจากกระดาษสา เชือก และถุงพลาสติก วัตถุดิบส่วนใหญ่ คุณผ่องศรี ได้มาจากการสั่งซื้อจากร้านขายกระดาษสาในหมู่บ้านต้นเปาและพ่อค้าที่นำมาขายบริเวณรอบนอกต่างอำเภอ จังหวัดเชียงใหม่ถ้าสั่งซื้อในจำนวนมากจะได้ราคาที่ถูกลง ในช่วงก่อนฤดูฝนคุณผ่องศรี จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก เพื่อหาซื้อวัตถุดิบเก็บไว้ เนื่องจากฤดูฝนวัตถุดิบอย่างกระดาษสาหาซื้อยาก

7.1.4 โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กร กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสาและหมวกควายบอย เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็กเป็นการทำลักษณะเครื่องปั้นดินเผาหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง จึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังแผนภูมิที่ 5.7



แผนภูมิที่ 5.7 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ผังแผนภูมิที่ 5.7 หน้าที่และบทบาทของคณพ้องศรีนั้น มีการประสานงานกับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม ผู้ประกอบการ หรือประธานกลุ่มจะ รับใบสั่ง (Order) ตามที่ลูกค้าสั่ง ก่อนจึงจะเริ่มทำผลิตภัณฑ์ และจ้างงานให้แก่ผู้ดำเนินงาน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไว้ การผลิตจะแบ่งตามความสามารถของแต่ละคน คณพ้องศรีจะเป็นผู้กระจายงานให้ทุกคนในกลุ่มจะช่วยกันทำ ตัด ตัด ทำสี และตกแต่งลายตามความถนัดของแต่ละบุคคล จากนั้นลูกค้าจะมารับไปจัดหน่วยต่อ

ในการผลิตสินค้ากลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา และหมวกควาบอย จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่าการทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะทำลักษณะเป็นเครือข่าย มักถือเอาประธานเป็นที่ตั้ง ให้ความไว้วางใจในการทำงานตั้งแต่ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายออกแบบ การตลาด การเงิน การควบคุมการผลิต สมาชิกในกลุ่มอาจ เป็นกรรมการร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ

7.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

7.2.1 การออกแบบ

ด้านการออกแบบแต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามทั่วไป เน้นการผลิตเพื่อปริมาณ ไม่เน้นด้านการออกแบบรูปแบบของผลิตภัณฑ์จึงเป็นแบบดั้งเดิมไม่มีการพัฒนา แต่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาคุณภาพของกระดาษสาขึ้นจากวัสดุอื่น ๆ และการพัฒนาตลาดขายให้แก่กระดาษ ถือเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กระดาษสา ซึ่งจัดเป็นเรื่องที่ดี แต่กลับกันคณพ้องศรีกลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา และหมวกควาบอย เป็นกลุ่มที่ทำ การแปรรูปกระดาษสา ให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ต้องประสบปัญหาวัตถุดิบมีราคาแพงขึ้น

7.2.2 การผลิต

ด้านการผลิตจะแบ่งตามความสามารถของแต่ละคน คณพ้องศรีจะเป็นผู้กระจายงานให้สมาชิกในกลุ่มจะช่วยกันทำ ตัด ตัด ทำสี และตกแต่งลายตามความถนัดของแต่ละบุคคล ในช่วงเทศกาลที่สำคัญ เช่น งานมหกรรมของตกแต่งบ้าน งานปีใหม่ วันปีใหม่ วันสงกรานต์ จะระดมกันช่วยกันทำงาน ทุกหน้าที่ เพื่อผลิตให้ส่งทันตามกำหนด

7.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

คณพ้องศรีจะเป็นผู้นำกลุ่ม เพื่อนำผลงานมาตรวจสอบก่อนส่งให้กับลูกค้าตามคำสั่ง โดยมีสมาชิกในกลุ่มคอยรับฟัง และช่วยกันวิเคราะห์รายละเอียดของผลงานก่อนจะส่งให้กับลูกค้า เมื่อมีปัญหาที่จะช่วยกันปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์วัสดุที่ใช้ในการผลิตนั้น

7.2.4 การตลาด

คณพ้องศรีจัดจำหน่ายเองในสถานที่ต่างๆ เช่น ร้านค้าก่อสร้าง ถนนคนเดินท่าแพ และในต่างจังหวัด เช่น เมืองทองธานี เป็นต้น ขายส่งให้แก่ลูกค้าที่สั่ง (Order) เพื่อนำไปจำหน่ายต่อตามสถานที่ต่าง ๆ

7.2.5 การเงิน

รายได้ของกลุ่มโดยเฉลี่ยจะมีอัตราการแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50% ส่วนแรกนำเข้ากลุ่มเพื่อนำไปเป็นทุนในการผลิตครั้งต่อ ๆ ไป และอีก 50% ส่วนที่สอง แบ่งให้สมาชิกแต่ละคนก็ขึ้นอยู่กับจำนวนสินค้าที่สามารถจำหน่ายได้มากน้อยแค่ไหน ส่วนราคาสินค้า ในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 10 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้าราคาต้นทุนของสินค้า เช่น สินค้าราคาชิ้นละ 10 บาท ราคาต้นทุนอยู่ที่ 7 บาท เป็นต้น

7.3 ขั้นตอนการผลิตการแปรรูปกระดาดสา

7.3.1 ขั้นตอนการผลิตพัคกระดาดสา

1) วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1.1) กระดาดสา
- 1.2) กาว
- 1.3) ลวดสี
- 1.4) อู่งพลาสติก

2) ขั้นตอนในการผลิต

- 2.1) ตัดกระดาดสาให้ได้ตามขนาดที่ต้องการ
- 2.2) ตัดกาว
- 2.3) ตากให้แห้ง
- 2.4) บรรจุในอู่งพลาสติก แล้วมัดด้วยลวดสี

7.3.2 ขั้นตอนการผลิตภาพปูนกระดาดสา

1) วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1.1) กระดาดสา
- 1.2) บล็อก
- 1.3) สี

2) ขั้นตอนในการผลิต

- 2.1) ทำบล็อกตามขนาดที่ต้องการ
- 2.2) นำกระดาดวางตามขนาดของบล็อก
- 2.3) นำไปตากแดด
- 2.4) ไล่สี
- 2.5) ไล้โทนสีให้ทั่ว

7.3.3 ขั้นตอนการผลิตหมวกกระดาษ

1) วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

1.1) กระดาษสา

1.2) บล็อก

2) ขั้นตอนในการผลิต

2.1) ทำบล็อกตามขนาดที่ต้องการ

2.2) นำกระดาษวางตามขนาดของบล็อก

2.3) ตัดแบบตามบล็อก

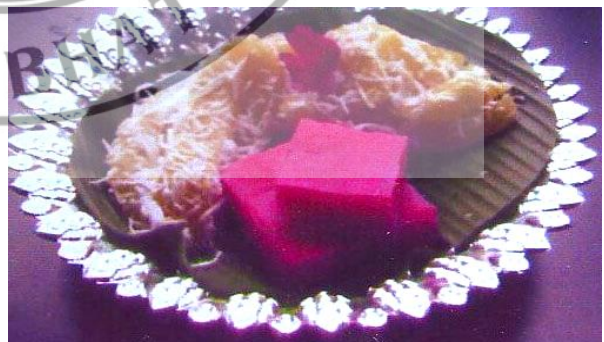
2.4) เย็บ ขึ้นรูป พร้อมตกแต่งให้เรียบร้อย

8. ผลิตภัณฑ์ขนมไทย ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ป่าคำขนมไทย

8.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์ขนมไทย

ของหวานไทย หรือขนมไทย กล่าวได้ว่ามีอยู่คู่คนไทยมาช้านาน เพราะเป็นวัฒนธรรมการรับประทานอาหารอย่างหนึ่งของไทย ขนมไทยแต่ละชนิด ล้วนมีเสน่ห์ มีรสชาติที่แตกต่างกันออกไป แต่แฝงไปด้วยความละเมียดละไม ความวิจิตรบรรจง อยู่ในรูปลักษณ์ กลิ่น รสของขนม ถือเป็นขนมที่ได้รับความนิยมมากเพราะเป็นที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ มีสีสันสวยงามที่ได้จากธรรมชาติ ทำให้เกิดประโยชน์ เพราะสามารถสร้างรายได้จากวัตถุดิบในท้องถิ่น

สำหรับการทำขนมไทย ใช้ชื่อกลุ่มป่าคำขนมไทย มีการจัดอบรมการทำขนมไทย เพื่อเพิ่มผู้ดำเนินการผลิตและยังเป็นการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นตามที่ตลาดต้องการในตำบลลำธารราษฎร์ ได้เริ่มทำขนมไทยเมื่อ 3 ปีก่อนแต่มีประสบการณ์ทำมากกว่า 7 ปี โดยเริ่มแรกมีผู้เริ่มดำเนินงานเป็นคนในครอบครัว 1 หลานคน คิดรูปแบบกันเอง หลังจากนั้นเริ่มมีการพัฒนามาตลอดจนถึงปัจจุบัน จนตอนนี้เป็นกลุ่มใหญ่มีผู้ดำเนินงานประมาณ 12 คนต่อกลุ่มหนึ่ง ดังภาพที่ 5.8



ภาพที่ 5.8 ผลิตภัณฑ์ป่าคำขนมไทย

8.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

คุณวรรณวิมล ผู้ประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์ป่าคำขนมไทย มีอายุ 58 ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 15/3 หมู่ 2 ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอโคยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ คุณวรรณวิมล ประกอบอาชีพการทำขนมรายได้เฉลี่ยประมาณ 3,000 บาท/เดือน คุณวรรณวิมล ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวพออยู่พอกิน ด้านการศึกษามีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับขนมโบราณไทย และความรู้ด้านการประกอบอาชีพ

คุณวรรณวิมล เริ่มต้นการประกอบอาชีพการค้าขนมเมื่อ 7 ปี ก่อนโดยเริ่มแรกมีการคิดที่จะนำเอาประโยชน์ของผักผลไม้มาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จากผักผลไม้เช่น ของรับประทานเล่น ขนมชั้น ขนมตาล และขนมในวงมงคล เป็นต้น เมื่อมีความชำนาญมากขึ้น จึงได้จัดหาแนวร่วมจัดตั้งกลุ่ม ปัจจุบันดำเนินงานมาแล้ว 3 ปี

8.1.2 สถานที่ตั้ง

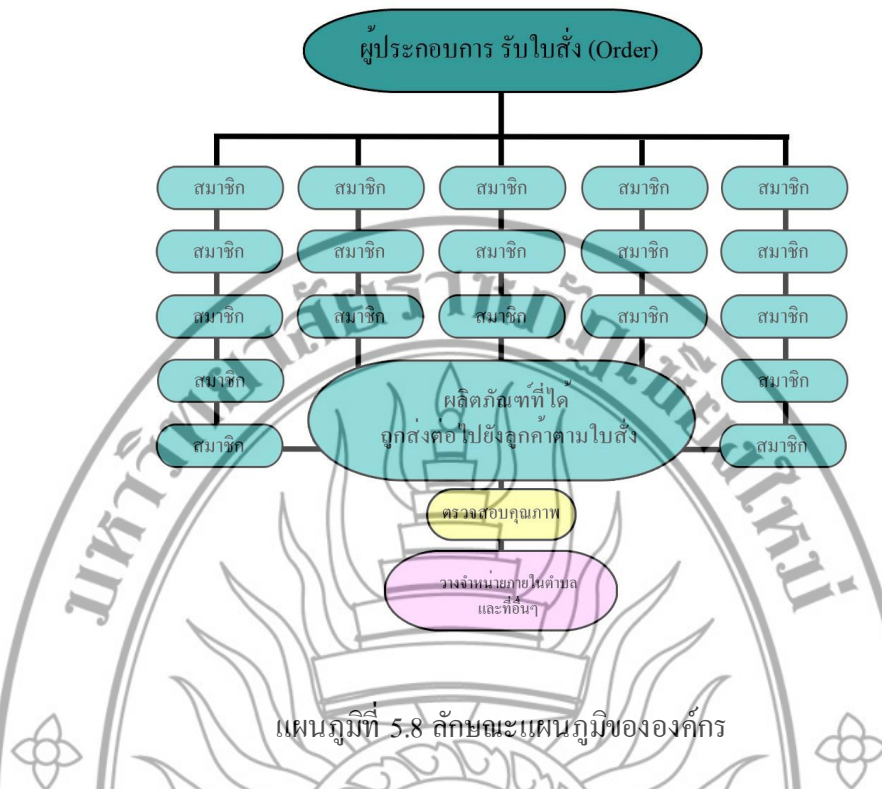
ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์ป่าคำขนมไทย อยู่บ้านเลขที่ 15/3 หมู่ 2 ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอโคยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

8.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

มีการจัดซื้อวัตถุดิบที่หาได้จากชุมชนของตนเอง เพื่อเป็นการกระจายรายได้แก่คนในชุมชน และตามห้างร้านค้าทั่วไป เป็นลดต้นทุนในการจัดซื้อขนส่ง แต่ปัญหาที่พบคือขาดเครื่องทุ่นแรงในการทำงาน และราคาน้ำตาลที่มีราคาแพงขึ้น

8.1.4 โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กรกลุ่มผลิตภัณฑ์ป่าคำขนมไทย มีผู้ดำเนินงาน ประมาณ 12 คน ต่อกลุ่มหนึ่ง โครงสร้างองค์กรจะมีรูปแบบเล็กๆ ไม่ใหญ่โตมาก เป็นการทำงานลักษณะครอบครัวหรือเครือญาติ ที่ช่วย ๆ กันทำงานจึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังแผนภูมิที่ 5.8



ดังแผนภูมิที่ 5.8 จะเห็นได้ว่าโครงสร้างองค์กรกลุ่มผลิตภัณฑ์ ป้าคำขนมไทย ดูซับซ้อนแต่ความจริงแล้ว จะเห็นได้ว่าทุกส่วนมีการประสานงานกันเป็นระบบ กำหนดหน้าที่ในแต่ละด้านมี การแบ่งตามความเหมาะสม ซึ่งในแต่ละหน้าที่จะทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันผลิต

ลูกค้าส่วนใหญ่สั่งซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการกลุ่มที่เป็นหัวหน้าโดยตรง จากนั้น จะแบ่งหน้าที่ออกเป็นกลุ่มๆ โดยแบ่งตามความถนัด จากนั้นลูกค้าจะมารับสินค้าตามกำหนดการ พร้อมทั้งตรวจสอบคุณภาพ และความถูกต้องของสินค้า จึงจะนำไปจำหน่ายต่อไป หากมีข้อผิดพลาด หรือลูกค้ามีข้อชี้แนะ

8.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

8.2.1 การออกแบบ

การออกแบบคุณวรรณวิมลเน้นการตกแต่งบรรจุภัณฑ์ขนมไทย มีการออกแบบกันเองภายในกลุ่มเป็นแบบบรรจุใส่ถุงบ้าง ตามลักษณะของผลิตภัณฑ์นั้นๆ ส่วนใหญ่จะนำขนมใส่ลงในกระทงใบตอง แล้วจึงจะนำไปบรรจุใส่ถุงอีกครั้ง หรือสะดวกที่จะทานเลยก็คุณวรรณวิมล จะบรรจุลงในใบตองจำหน่าย

8.2.2 การผลิต

ด้านการผลิตจะเริ่มทำขนมตั้งแต่เช้า ถึงเย็น ทำทุกวัน ระยะเวลาการผลิตขึ้นอยู่กับกลุ่มที่มาดำเนินงานว่ามากหรือน้อย ความยากง่ายของชนิดขนม ผู้ดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่

ว่างจากงานหลักของตน บ่อยครั้งที่คุณวรรณวิมลประสบปัญหาทำขนมส่งลูกค้าไม่ทัน เนื่องจากมีผู้สูงอายุมากจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องทุ่นแรงในการทำขนม

8.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

จากประสบการณ์การทำงานของคุณวรรณวิมล ที่ทำงานมาเป็นระยะเวลา 7 ปี มีการประเมินผลงาน และผลิตภัณฑ์ การตรวจคุณภาพกันเอง ทำการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทุกอาทิตย์ ในขั้นตอนการผลิตมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง

8.2.4 การตลาด

ด้านการจำหน่ายขนมไทย มีการจำหน่ายภายในชุมชน และชุมชนที่ใกล้เคียง หรือตามโรงเรียน งานบุญ งานศพ และงานมงคลต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานของ อบต. ช่วยเหลือสำหรับการจำหน่ายขนมไทย และขนมอื่น ๆ พยายามได้ แต่ต้องใช้ทุนหมุนเวียนจำนวนมากและขาดเครื่องทุ่นแรง ปัญหาด้านการตลาดที่มีน้อยมากไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร

8.2.5 การเงิน

กลุ่มผลิตภัณฑ์ ป้าคำขนมไทยของคุณวรรณวิมลมีปัญหาทางการเงิน โดยขาดทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มซึ่ง คุณวรรณวิมลจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากในการจัดซื้อวัตถุดิบ ส่วนสมาชิกคุณวรรณวิมลจะจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินค่าไรหักต้นทุนผลิตภัณฑ์ในการแปรรูปต่อครั้ง

8.3 ขั้นตอนการผลิตขนมไทยขนมมันลำประหลาด

8.3.1 วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1) มันลำประหลาด
- 2) น้ำตาลทราย
- 3) มะพร้าวทึนทึก
- 4) น้ำดอกไม้มัสต

8.3.2 ขั้นตอนในการผลิต

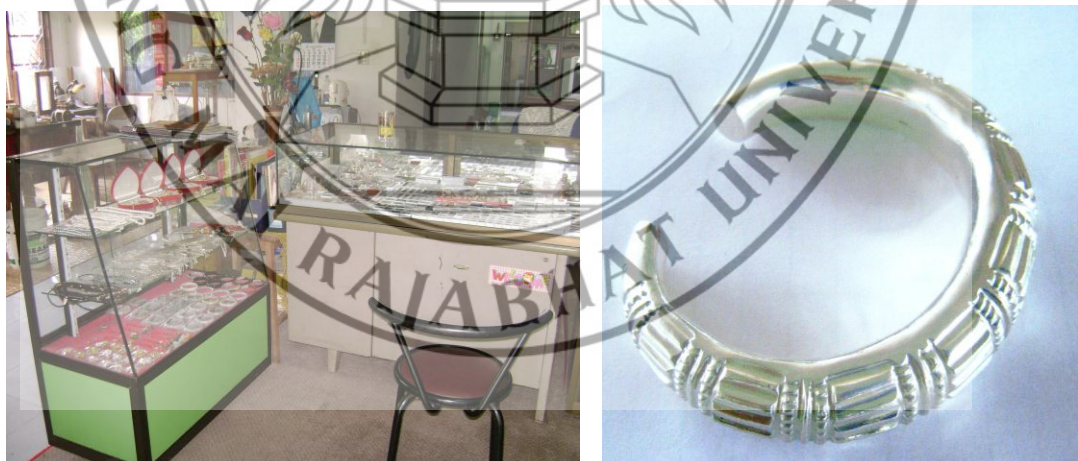
- 1) ปอกเปลือกมันลำประหลาด แล้วล้างให้สะอาด หลังจากนั้นจึงนำไปหั่น หรือขูดให้ละเอียด
- 2) ขูดมะพร้าวเป็นเส้น ๆ แล้วจึงพักไว้ก่อน
- 3) ผสมน้ำตาลทราย และน้ำดอกไม้มัสตลงไปเพื่อเพิ่มรสชาติ และเพิ่มความหวานกลมกล่อม
- 4) ผสมของทั้งหมดให้เข้ากันดี และตักใส่ถ้วยนึ่ง หรือจะห่อด้วยใบตองแล้วนำไปนึ่งก็ได้
- 5) นำขนมที่นึ่งสุกแล้วออกจากเตา ทิ้งไว้ให้เย็น หลังจากนั้นนำไปบรรจุหีบห่อ

9. ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินแท้

9.1 ข้อมูลพื้นฐานของผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินแท้

เครื่องประดับเงินแท้เป็นงานฝีมือคนไทยที่ทำมาแต่โบราณ เป็นการสร้างรายได้ในท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น เครื่องประดับ และภาชนะของไทยสมัยโบราณนิยมทำด้วยโลหะเงิน แม้ในปัจจุบันยังเป็นที่นิยมอยู่ ความสวยงามของเงินคือความมันวาว และมีลวดลายที่แสดงออกซึ่งความเป็นไทย มีกรรมวิธีในการผลิตหลายรูปแบบ เช่น การผลิตด้วยวิธีหุ้ม การผลิตด้วยวิธีทุบเคาะขึ้นรูป นิยมผลิตด้วยวิธีทุบเคาะขึ้นรูป และวิธีหล่อมากกว่าวิธีอื่น เพราะทำได้รวดเร็ว และแกะลายเพิ่มเติมภายหลัง ลวดลายที่นำมาใช้ประกอบนิยมใช้ลายไทยประยุกต์ถือเป็นลายไทยที่ไม่เหมือนต้นฉบับเดิมแต่ยังคงลักษณะของเส้นที่อ่อนช้อย และความละเอียดของลายหรือใช้ลวดลายประจำและความเชื่อทางศิลปะพื้นเมือง นำมาแปรรูปให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นโดยออกแบบให้สวยงามการออกแบบนั้นมีมาตลอดตั้งแต่โบราณ จนถึงปัจจุบัน พร้อมทั้งมีการพัฒนารูปแบบ และเทคนิคการผลิตอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการทำเครื่องประดับเงินแท้เริ่มแรกได้รับการสนับสนุนจากคนสูงอายุในชุมชนที่มีอาชีพเป็นช่างทำเครื่องเงินในการผลิต โดยมีการนำสินค้าไปจำหน่ายในตำบลตำราญราษฎร์ และตำบลใกล้เคียง ได้ทำเครื่องเงินมานานแต่โบราณแต่ตัวผู้ประกอบการได้เริ่มเมื่อ 15 ปีก่อน ส่วนใหญ่เครื่องเงินที่ทำเป็นความรู้เดิมที่มีอยู่ก่อน เพราะที่บ้าน และภายในชุมชนส่วนใหญ่เป็นช่างทำเครื่องเงิน การทำงาน หน้าร้าน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินแท้มีลักษณะดังภาพที่ 5.9



ภาพที่ 5.9 ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินแท้

9.1.1 ประวัติผู้ประกอบการ

คุณกรรณิการ์ คำสายไข ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินแท้ อายุ 35 ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ 2 ตำบล ตำราญราษฎร์ อำเภอค้อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ คุณกรรณิการ์ ประกอบอาชีพค้าขายเครื่องประดับเงิน เป็นอาชีพหลัก มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว 15 ปี โดยเริ่มแรกมีการคิดที่จะความรู้ในการทำเครื่องเงินใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการแปรรูปเป็นแหวน กำไล ล็อกเก็ต และกรอบพระ รายได้เฉลี่ยประมาณ 10,000 บาท/เดือน ด้านการศึกษาคุณกรรณิการ์ มีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพ การบริหารจัดการ เป็นต้น

9.1.2 สถานที่ตั้ง

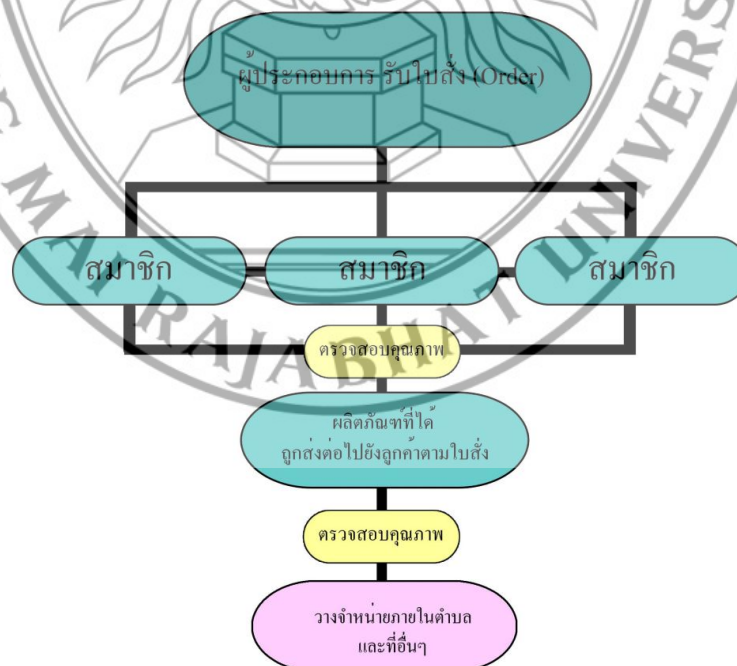
ทำเลที่ตั้งสถานประกอบการผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินแท้ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ 2 ตำบล ตำราญราษฎร์ อำเภอค้อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่

9.1.3 ที่มาของวัตถุดิบ

การทำเครื่องประดับเงินแท้คุณกรรณิการ์ มีการจัดซื้อวัตถุดิบที่หาได้มาจากชุมชนของตนเองเป็นการกระจายรายได้แก่คนใน แต่ปัญหาที่พบคือ ราคาวัสดุในการทำมีราคาแพงขึ้น ซึ่งคุณกรรณิการ์ มีความจำเป็นต้องใช้จำนวนมากในเรื่องการทำเครื่องเงิน

9.1.4 โครงสร้างองค์กร

การผลิตสินค้ากลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องประดับเงินแท้ เป็นการผลิตในรูปแบบหัตถกรรมชุมชนขนาดเล็ก เป็นการทำในลักษณะครอบครัว มีโครงสร้างองค์กร ดังแผนภูมิที่ 5.9



แผนภูมิที่ 5.9 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ดังแผนภูมิที่ 5.9 จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการ หรือประธานกลุ่ม รับใบสั่ง (Order) ตามที่ลูกค้าสั่งก่อน จึงเริ่มทำผลิตภัณฑ์ และจ่ายงานให้แก่ผู้ดำเนินงาน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นลูกค้าจะมารับ ไปจัดหน้าต่อตามที่ต่าง ๆ และคุณครณิการ์จะผลิตเพื่อนำไปจัดจำหน่ายเอง โดยมีคุณครณิการ์เป็นผู้ควบคุมการผลิตเอง ทุกขั้นตอน และมีกรรมการร่วมในการเสนอข้อชี้แนะ

9.2 ข้อมูลลักษณะการออกแบบ การผลิต การประเมินผลคุณภาพ การตลาด และการเงิน

9.2.1 การออกแบบ

ความรู้ในการทำเครื่องเงินใช้ให้เกิดประโยชน์โดยการแปรรูปเป็นแหวน กำไล ล็อกเก็ต และกรอบพระ การออกแบบเครื่องประดับเงินแท้มีการออกแบบลวดลายของเครื่องเงิน ตามลักษณะของเครื่องเงินนั้น ๆ ซึ่งมีลายธรรมชาติ และความสวยงามของเงิน คือ ความมันวาว และมีลวดลายที่แสดงออกซึ่งความเป็นไทย ลายสัตว์ต่าง ๆ เช่น ช้าง ดอกไม้ และลวดลายประยุกต์ต่าง ๆ รวมไปถึงการแนะนำลวดลายจากลูกค้า

9.2.2 การผลิต

การผลิตจะกำหนดหน้าที่ในแต่ละด้าน จะมีการแบ่งตามความเหมาะสมแต่ละหน้าที่จะทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันผลิต พร้อมกับทำงานในส่วนตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายไปด้วย

การผลิตจะเริ่มทำตั้งแต่เช้าถึงเย็นทำทุกวัน ระยะเวลาการผลิตประมาณ 36 ชั่วโมงต่อ 1 ชิ้น ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับความยากง่ายของแบบ และขนาดของชิ้นงาน ค่าตอบแทนแก่กลุ่มผู้ดำเนินงานที่ได้รับจะเป็นแบบตามชิ้นงานที่ทำได้ ผู้ดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นคนภายในชุมชน

9.2.3 การประเมินผลคุณภาพ

จากประสบการณ์ทำงานของ คุณครณิการ์ ที่ทำงานมาเป็นระยะเวลา 15 ปี มีการประเมินผลงาน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องเงินทุกอาทิตย์ ขั้นตอนการผลิตมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินคุณภาพสินค้าก่อนนำไปจัดจำหน่ายในท้องตลาด มีการพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์โดยการเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาความชำนาญงานให้มากขึ้น

9.2.4 การตลาด

ด้านการตลาด การจัดจำหน่าย ที่น้อย ในด้านการจำหน่ายเครื่องประดับเงินแท้ มีการจำหน่ายภายในชุมชน ขายสินค้าทางศูนย์และ OTOP อ.คอยสะเกิด ร้านค้ามารับเอง และถนนคนเดิน มีการจัดสื่อ เช่น ทำนามบัตร โบชัวร์

9.2.5 การเงิน

ต้องใช้ทุนหมุนเวียนจำนวนมาก เพราะค่าวัตถุดิบมีราคาแพง ค่าตอบแทนจ่ายเป็นแบบตามชิ้นงานที่ทำ ส่วนสมาชิกนั้นจะจ่ายค่าตอบแทนเป็นแบบตามชิ้นงานที่ทำได้สินค้านั้นมีราคาขายตั้งแต่ราคา 500 บาทขึ้นไป

9.3 ขั้นตอนการผลิตกรอบพระจากเงินแท้

9.3.1 วัตถุดิบ และอุปกรณ์ในการผลิตมีดังนี้

- 1) เงิน
- 2) ค้อน และแท่นเหล็ก
- 3) กรรไกร
- 4) ตะไบ
- 5) คีม
- 6) กระจกทราย
- 7) ที่วัดขนาดเส้นเงิน
- 8) เครื่องรีดเงิน
- 9) เครื่องรีดเส้นเงิน
- 10) เครื่องเป่าความร้อน
- 11) เลื่อยฉลุ
- 12) แท่นพิมพ์หล่อเงิน
- 13) เตาหลอม
- 14) แผ่นอะกลีค

9.3.2 ขั้นตอนในการผลิต

- 1) นำเงินเม็ดมาหลอมละลายเป็นแท่งโดยใช้ความร้อนสูง
- 2) นำเงินที่หลอมจนเป็นแท่งเข้าเครื่องทำพิมพ์
- 3) นำไปทุบให้ได้ขนาดตามที่ต้องการ
- 4) นำแผ่นเงินมารีดด้วยเครื่องรีดเป็นแผ่น
- 5) แผ่นเงินที่รีดแล้วนำมาร่างแบบกรอบหน้า และกรอบหลัง
- 6) นำมาตัดตามแบบ
- 7) นำแผ่นเงินมาวาดก่อนตัดขอบด้านใน
- 8) นำไปตัดด้วยเลื่อยฉลุ
- 9) นำกรอบมาประกอบกัน
- 10) นำห่วงมาติดกับกรอบ
- 11) นำมาขัดด้วยกระจกทราย
- 12) เมื่อเสร็จจากขั้นตอนทำกรอบแล้ว นำไปทำลวดลายสวยงาม